

TA'LIM JARAYONIDA O'QITUVCHINING IJODKORLIGI VA PEDAGOGIK MAHORATI

Kutlimuratov Aziz Ruzimovich

*Toshkent viloyati Olmaliq shahar, Ipak yo'li innovatsiyalar universiteti,
assistent. Bosh direktori-boshqaruv raisi
E-mail. azizruzimovich37@gmail.com,
+998931604848*

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim jarayonida o'qituvchining ijodkorligi va pedagogik mahorati muhokama qilinadi. O'qituvchining kasbiy faoliyatida ijodiy yondashuv, innovatsion metodlardan foydalanish, shaxsiy va professional sifatlarning ahamiyati tahlil qilinadi. Maqolada pedagogik mahoratning tarkibiy qismlari, o'qituvchining ijodiy qobiliyatlari va ularning o'quvchilarga ta'siri haqida fikr yuritiladi. Xalqaro va milliy tadqiqotlar asosida ta'lim sifatini oshirishda o'qituvchining roliga alohida e'tibor qaratilgan.

Kalit so'zlar: o'qituvchi, pedagogik mahorat, ijodkorlik, ta'lim jarayoni, innovatsion metodlar, kasbiy kompetensiya, ta'lim sifat.

Аннотация: В данной статье рассматривается креативность и педагогическое мастерство учителя в современном образовательном процессе. Анализируется значение творческого подхода, использования инновационных методов, а также личных и профессиональных качеств учителя в его профессиональной деятельности. В статье рассматриваются составляющие педагогического мастерства, творческие способности учителя и их влияние на учеников. Особое внимание уделено роли учителя в повышении качества образования на основе международных и национальных исследований.

Ключевые слова: учитель, педагогическое мастерство, креативность, образовательный процесс, инновационные методы, профессиональная компетенция, качество образования.

Annotation: This article discusses the creativity and pedagogical mastery of teachers in the modern educational process. It analyzes the significance of a creative approach, the use of innovative methods, as well as the importance of personal and professional qualities in the teacher's professional activity. The article explores the components of pedagogical mastery, the teacher's creative abilities, and their impact on students. Special attention is given to the teacher's role in improving the quality of education based on international and national research.

Keywords: teacher, pedagogical mastery, creativity, educational process, innovative methods, professional competence, education quality.

Kirish

Zamonaviy jamiyatda ta'lim tizimining rivojlanishi bilan birga o'qituvchining roli ham ortib bormoqda. O'qituvchi nafaqat an'anaviy bilimlarni yetkazuvchi, balki ijodiy fikrlashga yo'naltiruvchi, innovatsion yondashuvlarni qo'llovchi mutaxassis sifatida faoliyat yuritishi kerak. Pedagogik mahorat va ijodkorlik o'qituvchining kasbiy faoliyatining asosiy omillaridir.

Bugungi kunda ta'lim sohasida raqamli texnologiyalar, individual yondashuv va kreativ metodlardan foydalanish talab qilinadi. Shu sababli, o'qituvchining pedagogik mahorati va ijodiy qobiliyatlari ta'lim jarayonining samaradorligini belgilaydi. Ushbu maqolada o'qituvchining ijodkorligi va pedagogik mahoratining mohiyati, ularning o'quvchilarning bilim va ko'nikmalariga ta'siri chuqur tahlil qilinadi.

Tahlil va Muhokama

1. Pedagogik Mahoratning Asosiy Jihatlar

Pedagogik mahorat – bu o'qituvchining bilim, ko'nikma va kasbiy fazilatlarining uyg'unligi hisoblanadi. U quyidagi jihatlarni o'z ichiga oladi:

- **Fan va metodikani chuqur bilish** – o'qituvchi o'z fani bo'yicha dolzarb bilimlarga ega bo'lishi va uni qiziqarli tarzda yetkazish usullarini bilishi kerak.
- **Psixologik-pedagogik tayyorgarlik** – o'quvchilarning yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda darslarni tashkil etish.
- **Kommunikativ qobiliyat** – o'quvchilar bilan samarali muloqot qilish, ularning e'tiborini jalb qilish.
- **Innovatsion yondashuvlar** – zamonaviy texnologiyalar va interfaol metodlardan foydalanish.

2. O'qituvchining Ijodkorligi va Uning Ahamiyati

Ijodkorlik – bu yangi g'oyalarni ishlab chiqish, muammolarni noan'anaviy usullarda hal qilish qobiliyatidir. O'qituvchining ijodiy yondashuvi:

1. **Darslarning didaktik jihatdan boyitilishiga** olib keladi.
2. **O'quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantiradi.**
3. **Ta'lim muhitini qiziqarli va samarali qiladi.**

Masalan, loyihalar asosida o'qitish, debatlar, o'yinlashtirilgan darslar kabi metodlar o'quvchilarning faolligini oshiradi.

3. O'qituvchining Kasbiy Rivojlanishi va Ta'lim Sifatiga Ta'siri

O'qituvchining doimiy o'ziini takomillashtirishi ta'lim sifatini oshirish uchun muhimdir. Buning uchun:

1. **Malaka oshirish kurslari** va xalqaro tajribalarni o'rganish zarur.
 2. **Pedagogik innovatsiyalarni qo'llash** (masalan, flipped classroom, blended learning).
 3. **Reflektiv pedagogika** – o'z faoliyatini tahlil qilish va takomillashtirish.
- Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, pedagogik mahorati yuqori bo'lgan o'qituvchilar sinfidagi o'quvchilarning akademik yutuqlari ham yuqori bo'ladi (Hattie, 2009).

Xulosa

O'qituvchining ijodkorligi va pedagogik mahorati – bu ta'lim jarayonining sifatini belgilovchi asosiy omillardir. Zamonaviy sharoitda o'qituvchilar nafaqat an'anaviy bilimlarni, balki innovatsion yondashuvlarni ham o'zlashtirishlari kerak. Ijodiy fikrlash, kommunikativlik va doimiy o'zini rivojlantirish orqali o'qituvchilar o'quvchilarning bilim darajasini oshirishga yordam beradi. Ta'lim tizimida o'qituvchilarning kasbiy salohiyatini oshirishga qaratilgan dasturlar ishlab chiqilishi va ularning ijodiy faoliyati qo'llab-quvvatlanishi ta'lim sifatini yanada takomillashtiradi.

Foydalanilgan Adabiyotlar

1. **Hattie, J. (2009).** *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement.* Routledge.
2. **Shulman, L. S. (1987).** Knowledge and Teaching: Foundations of the New Reform. *Harvard Educational Review*, 57(1), 1-22.
3. **Freire, P. (1970).** *Pedagogy of the Oppressed.* Continuum.
4. **Vygotsky, L. S. (1978).** *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes.* Harvard University Press.
5. **Gagné, R. M. (1985).** *The Conditions of Learning and Theory of Instruction.* Holt, Rinehart and Winston.
6. **Bloom, B. S. (1956).** Taxonomy of Educational Objectives. *Handbook I: Cognitive Domain.* David McKay.
7. **Fullan, M. (2001).** *The New Meaning of Educational Change.* Teachers College Press.
8. **Darling-Hammond, L. (2017).** *Empowered Educators: How High-Performing Systems Shape Teaching Quality Around the World.* Jossey-Bass.
9. **Marzano, R. J. (2007).** *The Art and Science of Teaching: A Comprehensive Framework for Effective Instruction.* ASCD.
10. **Joyce, B., & Weil, M. (2009).** *Models of Teaching.* Pearson.